

JURNALUL LITERAR

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ DE CRITICĂ ȘI INFORMĂȚIE LITERARĂ

DIRECTOR / G. CĂLINESCU

Inreg. la No. 28 dtn 19 Dec. 1938 Reg.
Publ. periodice la Trib. S. III C. Iași

Redacția și Administrația / Librăria Ath. Gheorghiu
Iași — Strada Cuza-Vodă No. 54 — Telefon No. 1301

Abonamentul anual / Lei 120
Pentru instituțiuni / Lei 500

Notă la „Cei trei Mușchetari“

Ce am spune oare dacă, prin absurd, principiul conservării energiei, principiu de capitală importanță în fizică, și-ar găsi astăzi singura explicație în explicarea jucăriei care mai anii trecuți amuza pe oamenii cei mai deosebiți, în explicarea „yo-yo“-ului (ale cărui ascensiuni și coboriri succesive, pe o sfoară întinsă vertical, ar putea fi, de altfel, lămurite, în parte, de acest principiu)?

Oricât de ridiculă însă ni s'ar părea o asemenea posibilitate, cam acesta a fost destinul câtorva din operele literaturii universale.

Dar asemănarea aceasta nu poate fi continuată. În știință este legitimă și uneori absolut necesară restrângerea sau chiar renunțarea la un principiu altă dată universal admis, căci acolo principiile, ipotezele și teoriile nu constituie realități exterioare, ci moduri de a înțelege legăturile dintre diferitele aspecte ale realității, în timp ce în literatură, o operă este însăși realitatea care trebuie cercetată. Realizările literare nu pot fi răsturnate, cum se întâmplă în știință, cu principiile; o bună analiză psihologică, de exemplu, își păstrează valoarea chiar dacă obiectul ei nu mai există — fie că este vorba de psihologia unui individ, fie că este vorba de psihologia unei colectivități.

Există opere de valoare care în decursul timpului au fost depreciate. Ne gândim la „Don Quijote de la Mancha“, la „Aventurile lui Gulliver“ și la o mulțime de alte cărți (între acestea poate n'ar fi greșit să punem poemele homerice și mitologiile) care altă dată aduceau cu ele nevoia de meditație și care astăzi în rezumate și prelucrări, au intrat în categoria „cărților pentru copii“ și sunt cunoscute de foarte mulți numai ca atare.

Dintr'o povestire tragică „Don Quijote“ a devenit o înșirare de întâmplări vesele, iar „Gulliver“, o satiră împotriva societății engleze depe vremea lui J. Swift, s'a transformat într'o colecție de povești extraordinare. Cititorii află de valoarea adevărată a povestirilor acestora care le-au înveselit copilăria, mulți ani după lectură și cei mai mulți nu ajung nici odată acolo.

Este adevărat că soarta altor cărți a fost tocmai contrară: dintr'o glumă copilărească s'a născut o operă discutată și comentată: acesta este cazul lui Alfred Jarry, cu al său „Ubu Roi“, pe care l-a scris la 14 ani.

De multe ori ni s'a părut posibil faptul ca „Cei trei Mușchetari“ să fie una din acele cărți prețuite pentru valori pe care deși le posedă într'o foarte mare măsură, s'ar putea să nu le caracterizeze. Opera lui Dumas a avut dela început nenorocul de a fi luată drept o carte de aventuri cavaleresti și nu drept ceea ce ar putea fi, cu mult succes, o carte de humor. Fără îndoială, înțelegă așa cum a fost, de cititorii romanelor feuilleton, această carte, astăzi, a rămas pe drept cuvânt „carte pentru copii“. Lipsa de simț critic a cititorilor pasionați ai lui Dumas este tot una cu aceea a copiilor și, în mare parte, cu aceea a femeilor cu rudimente de cultură care și astăzi mai sunt captivate, dacă nu de Dumas, ale cărui subiecte nu le mai pot interesa, în orice caz de literatură senzatională contemporană. (Bărbații cu o cultură corespunzătoare nu formează decât un mic procent dintre aceia care devorează fasciculele zilnice și probabil că același lucru se întâmplă și pe vremea lui Dumas.)

Henry d'Almėras, care a scris despre „Dumas și Cei trei Mușchetari“, arată că de mare a fost influența eroilor lui Dumas asupra femeilor: „Athos le părea prea morocănos și desamăgit. Aramis, prea fin și prea păluzător, dar d'Artagnan, din cauza veseliei și a spiritului său, și Portos, din cauza forței sale, au avut un secol și jumătate după moartea lor, amoreze neprevăzute și puțin cam întârziate.“

Creдем că „Cei trei Mușchetari“ ar putea fi mai mult chiar decât o carte de humor — cum spuneam înainte — o carte de spirit, chiar dacă autorul ei nu a vrut să scrie decât un simplu roman de aventuri. Este, desigur, un mod curios de a judeca o operă independent de creator (se știe că astăzi, Julien Benda susține această idee). Dar ce am dovedi dacă, sprijiniți pe argumente am spune că singura intenție a lui Dumas a fost să dea o lectură captivantă populației mahalelor Parisului? „Cei trei Mușchetari și-ar păstra calitățile unei cărți de spirit. Ce importanță are faptul că personajele sunt ridicole din cauza neîndemănării puțin probabilă a autorului sau dacă, dimpotrivă, sunt ridicolizate. Ce însemnătate poate avea pentru cititorul care se interesează mai puțin de aventură, dacă acest dialog teatral care pune atât de bine în evidență convenționalismul personajilor:

— Fie, zise d'Artagnan, să ne culcăm. Dormi liniștit, Planchet.

— Pelega mea, domnule! așa face-o pentru prima oară, după șaisprezece zile.

— Și eu! zise d'Artagnan.

— Și eu! zise Porthos.

— Și eu! zise Aramis.

— Ei vreți să știți adevărul? și eu, zise Aramis, — ce importanță are, deci, dacă acest dialog a fost scris numai cu scopul de a ocupa mai mult spațiu, de oarece autorul era plătit cu rândul tipărit?

Discursul plin de absurdități al cutărui agent electoral nu se deosebește cu nimic de acela al lui Cașavencu, erou creat în mod conștient de Caragiale. Ambele ne fac să zămbim.

Poate trăgând ultimele consecințe, ar trebui să afirmăm că și romanele de senzație care se publică astăzi sunt spirituale. Afirmăm nu ar cuprinde nimic fals, atâta timp cât am elimina orice legătură dintre operă și intențiile autorului care a scris.

Romanul de senzație, înainte de a fi fost vulgarizat de autori, a fost compromis de cititorii. Romanul de aventuri, prin structura sa, are posibilitatea să fie una din formele cele mai subtile ale literaturii de fantezie. Asociațiile arbitrare, dar nu și absurde, reflexie satirică, ironia și spiritul în general, care trebuie să se întâlnească în paginile unui roman de aventuri, ar putea face din acesta, un gen intelectualist al literaturii. Romanul de aventuri ar putea fi un eseu țesut pe un fond epic, un eseu romanțat. De altfel, așa pare să fi fost și la începuturile lui. Din acest punct de vedere și „Don Quijote“ și „Gulliver“ nu pot fi considerate romane de aventuri.

Compromiterea romanului de senzație s'a săvârșit prin acordarea preponderanței epicului asupra liricului, din necesitate de a face concesii cititorilor. Toată literatura de aventuri nu este decât o exaltare a epicului și de aceea — pe bună dreptate — este pusă la periferia literaturii.

Oricât s'ar vorbi în literatură de un gen epic, se pare că ceea ce caracterizează este tot liric. Pornind dela definiția elementară, d'exactă a lirismului — exprimare a unei stări suferitești, — toată literatura, chiar și cea de observație — deși nu s'ar putea vorbi de o literatură de exclusivă observație — nu este decât o proiectare asupra realității a diferitelor stări suferitești.

A. Lucaci

Urmare în pag. 3

Caricaturi

Achille

Despre Achille se știe că era un voinic fără pereche.

Nu era luptă, nu era întrecere din care să nu iasă biruitor.

Tremura o lume întreagă de strășnicia lui. Iute în mișcări era încă și mai iute la mână.

Câte isprăvi nu se pun în seamă, câte nu se povestesc despre Achille! În primul rând era aproape invulnerabil. Încă de mic copil, maică-sa, frumoasa Thetis, soția lui Peleu, l-a cufundat în apele întunecate ale Styxului.

Și a căutat un loc cât mai ferit. Așa se face că l-a ținut de călcăiu, iar călcăiul lui Achille a rămas din toată făptura-i singurul punct vulnerabil. De bună seamă, Achille știa aceasta, dar ce și-a zis: Ei, cine o să mă țin-tească tocmai în călcăiu?

Și convins că nu-i va trece nimănui prin minte să-l ochescă acolo, Achille a devenit războinic și arțăgos. E drept că și educația pe care i-a dat-o centaurul Chiros, guvernanta lui, a contribuit la aceasta. Hărâindu-l cu mândru de leu și crescându-l după principiile perfectului războinic, în zăngănit de arme, putea deveni altfel? Traia prin și pentru luptă. Războiul ajunsese o stare firească.

Lată însă că pe când asedia Troia, după ce-l ucise pe Hector, Achille se pomeni atins de o săgeată. Unde? Tocmai în călcăiu. O săgeată otrăvită, slobozită din arcul lui Paris. Bine înțeles, Achille cu săgeata otrăvită în călcăiu nu mai zăbovi mult pe pământ. Muri...

Și aici, fără îndoială trebuie să admitem prezența a ceea ce puterile nepătrunse căreia oamenii cei vechi și cei noi i-au zis: Destin. E singura explicație posibilă și plauzibilă.

Orice om cât de isteț, orice popor cât de viteaz și de puternic își are călcăiul lui vulnerabil. Este o lege imutabilă, dură ca oțelul sau ca însuși destinul câteodată.

„Fiindcă altminteri nu ne putem dumiri de ce buna și frumoasa Thetys atunci când și-a cufundat odrasla în apele întunecate ale Styxului pentru a-l face invulnerabil, în loc să-l țină de călcăiu lăsând totuși astfel un punct liber, nu l-a ținut pur și simplu de păr...“

Ștefan Tita

Parnassianismul

Curentul parnassian este de parte de ceea ce se poate intitula o școală literară, mai departe chiar decât romanțismul. El prezintă o totală lipsă de unitate, lucru ușor de înțeles din faptul că existența sa este legată de apariția celor trei culegeri de versuri intitulate „Le Parnasse contemporain“. Existența de fapt a unui curent este stabilită de a treia culegere, datând din 1866, dar chiar de a doua zi, el încetează de a exista. „Il meurt en naissant“.

Intr'adevăr, Parnassul este dacă nu un sindicat, cel mult o comunitate de idei între mai mulți scriitori pentru a-și putea prezenta lucrările în fața publicului.

Parnassul nefiind o școală, nu poate fi disecat cu ușurință pentru a i se găsi anumite caractere esențiale decât în privința formei. Totuși se pot găsi anumite prescripții și principii: 1. aristocrația în sentimente, 2. cultul frumosului, 3. necesitatea ca viața poetului să fie consacrată în întregul artei, 4. independența artei în raport cu morală, 5. un pesimism radical și 6. marea importanță acordată formei.

Poeții parnassieni sunt aristocrați, întrecându-i în aceasta chiar și pe romantici. Contrariul artistului este, prin definiție, ceea ce este vulgar. Dar tot ce este vulgar, poate fi cuprins sub un singur nume: burghezia, atacată de Théophile Gautier, disprețuită de Baudelaire, ironizată sau satirizată de ceilalți, în felul cum este arătată în proză de Flaubert. Burghezul apare ipocrit, josnic în sentimente, crud cu alții, coruptor al poezilor, căci posedă marea forță a banului. Prostituatele sunt, din contra, simpatizate, tocmai fiindcă sunt persecutate de burghezime. Critica, la rândul ei este disprețuită, ca fiind un oficiu al burgheziei, la fel cu presa, care produce o acțiune nefastă asupra literaturii. Din cauza aceasta, adevărații poeți disprețuiesc succesul, sunt individualiști, scriind pentru ei (Flaubert), mândri, încrezători până la exagerare în ei înșiși. Viața de stat și politica nu trebuie să intre în preocupările poetului, cu toate că, după Baudelaire, într'un stat ideal, poetul ar trebui să conducă, după preot și după războinic.

2. Frumosul este un factor etern dumnezeesc, adevărat obiect de cult. Din cauza aceasta, artist este acela care simte frumosul, nu cel care îl judecă. Emoția estetică este imensă și puternică, adevărată criză nervoasă.

3. Poetul fiind un veșnic căutător al frumosului, nu poate fi legat de viață pentru că frumosul nu există. Prezentul trebuie deci evitat. Din cauza aceasta, toți parnassienii, afară doar de Baudelaire, sunt îndrăgostiți de trecut, pe care îl cântă: „Il ne faut pas chercher à satisfaire son époque, mais créer sans souci du temps“, spune Leconte de Lisle. Pentru a fi cu adevărat liber, poetul nu trebuie să depindă nici materialicește de societate. El trebuie să aibă avere sau o altă meserie.

Dragostea, la rândul ei trebuie îndepărtată, femeia neavând alt rol decât acela de a complica viața. Deasemeni prin faptul că cere sentiment, dăunează la cultivarea frumosului.

4. Th. Gautier este primul care se ridică împotriva moralismului, ca și împotriva utilitarismului. Parnassienii sunt adversarii moralei burgheze (cultul virtuții), dar și ai celei romantice (cultul pasiunii). Morala este bună în viața practică, dar arta este în afara de granițele ei. Poetul nu e nici moral nici imoral, ci amoral, adică pe deasupra moralei. În schimb, el exprimă adevărul. „Du moment qu'une oeuvre est vraie, elle est bonne“ (Flaubert).

5. Toți parnassienii, afară de Théodore de Banville sunt pesimiști. Acesta însuși apare uneori ca foarte puțin optimist, calitate care îi este atribuită în general din cauza lipsei de seriozitate. Spre deosebire de romantici, al căror pesimism este oarecum consolat prin activitate, parnassienii refuză să facă ceva, fug de societate. Ei sunt prada spleenului, a boalei disperării. Totuși, starea lor financiară este mai bună. Franța e bogată, dar asta nu-i bucură. Suferința lui René sau a lui Werther venea din cauza soartei, a neoromanticilor este provenită dintr'un pesimism radical. Nu e Dumnezeu în care să te poți încrede. Salvarea nu poate fi decât în moarte, în contopirea cu neantul.

6. Forma îndeplinește după parnassienii un rol important, dând chiar naștere ideii. Astfel, devine aplicabilă teoria lui Edgar Poe, acest frate mai mare ale lui Baudelaire. În cazul poeziei „Corbul“, el spune că a început prin a căuta să exprime tristețea. Dar cum? De preferat, printr'un număr de strofe fixe, care să dea impresie de monotonie, prin rime interioare și printr'un refren lugubru. Acest refren trebuie pus în gura cuiva. A cui? A unui animal.

Papagal nu, căci ar da impresia de farsă, mai bine corb. Chiar dacă această teorie nu a fost aplicată de Edgar Poe, ea este în orice caz aplicabilă. După cum muzicantul trezește sentimente prin sunete, tot așa poetul trebuie să sugereze sentimente și idei pornind dela cuvânt.

Sub influența istoriei, se dă importanță trecutului, se studiază epoca de formație a popoarelor, a limbilor, a umanității, a tuturor religiilor. Această influență a științei poate fi și o cauză a faptului că poetul parnassian vrea să pară impersonal, obiectiv, cu totul asemănător omului de știință. Leconte de Lisle este sensibil, plânge, dar în ascuns. El admiră Grecia antică și zeii ei, întocmai ca și clasicii, spre deosebire de romanticii care cântă Grecia modernă. Exotismul parnassian este un exotism al întregului pământ. Descoperirea Indiilor și a Chinei provoacă traducerea cânturilor și tradițiilor lor. Leconte de Lisle scrie după „Poèmes antiques“, Poemele barbare, în care un rol important îl au cele indice. Mitul indic este mai vechi și mai simplu decât cel grec și este admirat. Nu este totuși un adevărat orientalism științific, căci Leconte de Lisle rămâne toată viața poet. În el se găsec cele două caracteristici: artă pentru artă — știință, pozitivism.

Datorită faptului că nu este o școală propriu zisă, parnassianismul are o existență mai lungă decât a oricărei școli literare. Autoritatea șefilor săi a fost mereu recunoscută. Intr'adevăr, la moartea lui Victor Hugo, șefia poeziei franceze îi revine lui Leconte de Lisle, iar după moartea acestuia lui Hérédia. Totuși, nici chiar după moartea acestuia, când căpitania literelor franceze va fi ținută de Verlaine, marele dușman al Parnassului, sau chiar în timpul triumfului simbolismului, Parnassul nu este uitat. El se întrevede în operele poezilor simbolști, care evadează din mișcarea lor, către acel Parnass. Căzul lui Verlaine însuși este pilduitor: el pleacă dela Parnass, evadează, se orientează spre simbolism, și în plin succes simbolist, el revine la Parnass. După sfârșitul simbolismului, vom avea o nouă jumătate de generație parnassiană. Dece după triumful unei estetici diametral opuse se revine la vechea formă? Răspunsul este clar: fiindcă Parnassul nu este decât o tehnică a versului și aceasta rămâne.

Mircea Lazăr

V r a j ă

Mirositoare ceară de iubire
Pe înfloratul lut cădea'n neștire,
Luminile plâpânde, viorii
Se ridicau în flăcări mari și vii.

Pierdută mâna mângâia pleoapa,
Câmpia de argint își crește apa
Și sufletul cu un buchet de crini
Pășește gol și tânăr prin grădini.

Incet oglinda s'a retras în ramă,
Luminile s'au prefăcut în scamă,
Și degetele albe de strigoi
Iși înfășoară sânil calzi și goli.

Scurmând adânc în iris și retină
Singurătatea fumegă'n grădina.
In ceara tainică, mirositoare,
Iubitul plânge și iubita moare.

Al. Voitin

Foiletonul „Jurnalului Literar“

7.

Misterele castelului de Tristenburg

La auzul acestei voci înfrigoratoare, fețele celor doisprezece sceleraiți palări, genunchii lor începură să tremure iar focul se stinse încet, încet. Ultimele palări mai aruncau reflexe aramii pe obrazul Contelui roșcat, mască împietrită și sfidătoare. În întunecimea profundă se mai auzeau numai respirațiile întretăiate ale treisprezece bărbați care așteptau încordați desnodământul acestei scene. Un vânt înghețat începu să șuere din ce în ce

mai tare prin bolțile de piatră.

Printesa leșinase...

Deodată, tocmai când contele vroia să înceapă dialogul cu Necuratul, se auzi din adâncime un uruit ca de lanțuri ruginite care se transformă treptat într'un bubuit ritmic din ce în ce mai puternic.

În fine o trosnitură groznică asurzi pentru o clipă pe toți cei de față. Bolțile începură să se clatine, podeaua cizelată în stâncă se crăpă în zeci de direcții, iar din crăpături ieșiră aburi amețitori;

peretele din dreapta se despică sub lovitura unei securi nevăzute și la lumina a 30 făclii, ținute de 30 soldați ale căror zale leuceau orbitor, apărură solemn ducele Leon de Tristus-Trista-Tristenburg.

Exact 24 ore înaintea a acestei triumfătoare apariții, Leon adormise în patul său somptuos din castelul Tristenburg, când, prin vis, i se păru că aude un țipăt prelung, sfâșietor. Speriat, deschise ochii și privi în jurul său.

Un scârțâit ușor însă se auzea, iar prin crăpătura ușii care se făcea tot mai mare, o rază slabă de lumină se proiecta pe lespezile de marmură ale dormitorului ducal. Leon de Tristus-Trista strănse

și mai bine în mână pumnalul pe care-l purta în permanență asupra sa și rămase nemîșcat. Numai ochii săi de oțel priveau printre pleoapele întredeschise, cu o încordată atenție, asupra ușii.

Prin deschiderea acesteia, devenită destul de largă, se strecură felin un omuleț învestmântat într'o răsă călugărească de culoare întunecată. Capul îi era acoperit de o glugă țuguiață care nu lăsa să se vadă decât un nas e-norm și coroiat.

— He, he he! Școală, duce, și lasă stratagemele pentru copii, avem lucruri mai serioase de făcut. Iată cea mai bună dovadă că nu vreau și nici nu pot să fiu contra ta. Ricădicându-și mânia largă, călu-

gărul lăsă să se vadă la degetul cel mic al mâinii stângi un inel de-o formă ciudată: un șarpe care ținea în gura sa larg deschisă un onix pe care era sculptată stema Tristenburgilor.

— Știi prea bine, o Mare Maestru, că sunt totdeauna gata să te urmez.

— Să mergem atunci, spuse acest scurt.

Cei doi se strecurară afară. O rafală de vânt stinse felinarul așa că drumul le era indicat numai de fulgerele lungi care brăzdau cerul.

Merseră până'n partea inferioară a orașului unde se opriră în fața unei case cu nimic deosebită de celelalte.

Horia Topa

Urmare în pag. 4

Alexandru Macedonski

omul (Urmare din pag. 2) Alfred de Musset, aci un Shelley, obscurul Karnabatt, „marele poet de după războiul mondial“...

Acum poetul năzuiește spre „singurătatea culmilor înalte“...

Moartea nu-l sperie. O aşteaptă ca termenul dela care va intra în glorie...

In noua sa operă, J. Giraudoux denunță, odată mai mult, toate falsele aspecte ale vieții...

Pentru inginerul Pierre—nume de familie n'are, personajele lui J. G. tinzând să reprezinte esențe...

G. Călinescu

Octavian Goga, Din larg, poeme postume

Mai sus!... Mai sus!... Cetățile de stele Cuprind rotirea gândurilor mele...

O amărăciune grea se desprinde dintr-o poezie ca „Profetul“...

Și, ca și în poezia precedentă, profetul, greșit înțeles și desamăgit...

Alături de aceste poezii trebuie pusă „Am fost“...

Zidit din lacrimi și dezastre Eu am vestit o lume nouă...

Dar: ...azi sub tîmpla mea căruntă, Nu e nici zumbet de colindă...

Poeziile care amintesc mai mult de poezia „cântării pătimirii noastre“...

Moarte, tristă zestre funerară, Biserici noi, turnuri de schelete...

Din același ciclu, poezia „Ceahlău“ amintește celebra poezie „Oltul“...

De peste granița cea nouă, Ca o sălbatăcă urgie...

Și va să'nsemne cronicarul Atunci o zi vijelioasă...

Deși citind o poezie ca „Hora morții“ ne vine în minte „Hora dela Plevna“...

In ciclul „Noi“, poetul figurează liniștirea patimilor prin izbăvirea națională...

Ciclul „In sat“ reînvie amintirea vigurosului poet social al Ardealului...

Și zi cu zi din munca mea neghioabă Mă năpădiră țării de sudoare...

Și'n drumul greu cum mă păștea dușmanul Numai pe mine m'au tertat ciocoi...!

Atitudinea de muștrare, pentru nerecunoștința față de fărâșime, e afirmată direct:

Emoția regăsirii satului și a vieții rurale ne e comunicată în poezii ca „In mine căte-odată“...

Câteva „Traduceri“ din Petofi și Ady încheie acest volum de postume.

G. Ivașcu

Paul Valéry și snobismul literar

In ultimul nr. al „Vieții Românești“, d. Al. Philippide semnează un personal articol despre Valéry și literatura lui...

D. Philippide caracterizează apoi proza artistică a lui Valéry: „Fraza muzicală și plină“...

D. Philippide încheie articolul evidențind extraordinara ușurință cu care Valéry știe să atingă cu strălucire și cu pătrundere chestiuni esențiale...

Jean Giraudoux, Choix des Elues

apartamentul sunt simbolice: amândouă simt nevoia să trăiască o viață verticală...

Prin ce se deosebesc, Edmée și Claudie, de ceilalți oameni atunci când harul Domnului coboară asupra lor?

Datorită promovării morale, pentru Edmée lumea nu mai este o îngrămădire de artificialități...

Sub termenii negativi ai acestor calități se ascund defectele de care omenirea se face vinovată...

De altfel, pură de orice contact pământesc nu e nici Edmée și Dumnezeu pune la încercare integritatea sa sufletească...

Fiindcă scriitorul pare atât de pasionat de adevăr, de autentic, s'ar putea obiecta că tratarea subiectului nu răspunde întocmai acestor cerințe...

Ca în tot teatrul lui Giraudoux și în Choix des Elues verosimilul este neglijat, adevărul fiind în funcție de factorul psihologic...

Scriitorul fiind atât de ușor identificat în persoana celor două femei se naște îndoiala dacă comportarea lor sufletească e chiar atât de autentică...

Sanda Popescu

Cine citește Cine nu citește

Abonați care au plătit: Iași: Prof. univ. St. Procopiu, Prof. univ. K. K. Klein...

București: Petru Comarnescu, scriitor, D-ra M. Călculescu, Maior Aurel Popescu...

Roman: Av. Eremia D. Munteanu.

Poem

Florile și fiecare senz luminos al lumii să poposească n cartea mea deschisă...

Notă la „Cei trei Mușchetari“

care îl urmăreau cu pasiune. Faptul ca Dumas a scris cam în același timp cu Balzac, Stendhal, Flaubert...

tate, despre natură și, înfățișat, despre orice, și literatura creată pentru a impresiona, pentru a distra și chiar pentru a convinge.

Atunci, pentru publicul care nu se putea ridica la interesul pentru formele superioare ale literaturii și care totuși vroia să citească...

tu de vedere al concepției, de acesta, Romanul polițist este raționalist, chiar când nu este decât absurditate...

Viață nouă

Mugurul plesnește și verdele răsare. Un hulub de nor plutește pierzându-se în zure.

Din lăuntru afară cu tânăra viață se face primăvară în astă dimineață cu soare și vânt.

